

Obanın Görünmez Çizgileri

Çok eski zamanlarda, uçsuz bucaksız bozkırların ortasında, adına "Kural Obası" denilen bir yer varmış. Bu obada herkes mutluymuş çünkü herkes nerede nasıl davranacağını bilirmiş. Akşam yemeğinde önce büyükler sofraya oturur (görgü kuralı), kimse kimsenin malına el sürmez (hukuk kuralı), zor durumda kalana mutlaka yardım edilirmiş (ahlak kuralı).

Günün birinde, obanın gençlerinden "Delişmen", kurallardan sıkıldığını haykırmış: "Neden her şeyi belli bir sırayla yapıyoruz? Ben canım ne zaman isterse o zaman yemek yemek, atımı istediğim çadırın içinden sürmek istiyorum! Kurallar özgürlüğümü kısıtlıyor!" demiş.

Obanın yaşlısı Bilge Dede, Delişmen'i yanına çağırılmış. "Peki evladım," demiş, "Yarıncan itibaren senin için hiçbir kural olmayacak. İstedığın gibi davran."

Ertesi gün Delişmen çok mutlu başlamış. Ama öğle vakti olduğunda işler karışmış. Tam atını koştururken, karşıdan gelen bir başka gençle çarpışmış çünkü kimin hangi yoldan gideceğine dair kuralı yok saymışlar. Karnı acıkmış ama sofrada yemek bulamamış; çünkü herkes sırayı bozduğu için güçlü olan yemeği kapmış, zayıf olan aç kalmış. En sevdiği oku bir başkası tarafından alınmış, "Bu artık benim!" denilmiş; çünkü mülkiyet kuralı çiğnenmiş.

Günün sonunda Delişmen yorgun, aç ve üzgün bir halde Bilge Dede'nin yanına gelmiş. "Dede," demiş, "Kural olmayınca özgür olacağımı sanmıştım ama kimse güvende değilmiş. Her yer belirsizlik içinde!"

Bilge Dede gülümsemiş: "Bak evladım, Şeyh Edebali boşuna dememiş: *Kural bil, doyum bil.* Kurallar aslında bizi kısıtlamaz, aksine herkesin hakkını koruyarak bize gerçek özgürlüğü sağlar. Kurallar olmazsa kaos olur, kaosun olduğu yerde kimse mutlu olamaz."

O günden sonra Delişmen, kuralların sadece yasaklardan ibaret olmadığını, toplumu bir arada tutan gümüş ipler olduğunu anlamış.

Adı:

Soyadı:

Numarası:

İNSAN HAKLARI

4.
SINIF

Hikaye Değerlendirme Soruları

1. Delişmen kuralların kaldırılmasını istediğinde özgür olacağını düşünüyordu. Ancak kurallar kalkınca neden daha mutsuz ve güvensiz hissetti? Kendi kelimelerinizle açıklayınız.
2. "Kurallar özgürlük sağlar" ifadesini, Delişmen'in yaşadığı olaylar üzerinden nasıl yorumlarsınız?
3. Sizce bir toplumda kurallar sadece cezalandırmak için mi vardır, yoksa insanlara "ikram" (nezaket) ve "doyum" (huzur) katmak için mi? Gelecekte kuralların olmadığı bir dünya hayal edebiliyor musunuz?